

16.5.1977

Opastinsilta 7 00520 HELSINKI
Semaforbron HELSINGFORS 52

Puhelin 1511
Telefon

... Työeläkelaitoksille

ELÄKEHAKEMUKSEN KÄSITTELYÄ KOSKEVAT OHJEET

Viimeisen laitoksen periaatteella on työeläkejärjestelmässä keskeinen merkitys. Se mahdollistaa yhdellä hakemuksella vireille saatetun eläkeasian nopean ja joustavan ratkaisun yhdessä laitoksessa. Vaikka työeläketurva saattaa koostua useammistakin erillisistä palvelusjaksoista, viimeinen eläkelaitos antaa kaikkien osalta yhden yhtenäisen ratkaisun.

Edellä sanottu järjestelmä toimii valtaosassa tapauksia ilman erityisiä lisäohjeita. Käytännössä ilmenee kuitenkin myös joitakin tapauksia, joissa tarvitaan erityisohjeita viimeisen laitoksen periaatteen soveltamisesta. Nämä ovat lähinnä niitä pääsäännöstä poikkeavia tapauksia, joissa työntekijä on ollut rinnakkaisissa tai lukuisissa peräkkäisissä lyhyissä työsuhhteissa. Tässä yleiskirjeessä on pyritty tämentämään näitä erityistapauksia koskevia ohjeita. Samalla siinä on kerätty yhteen Eläketurvakeskuksen yleiskirjeissä 25/72, 13/74 ja 14/74 olevat ohjeet viimeisen laitoksen periaatetta koskevilta osin.

ELÄKETURVAKESKUS

SISÄLLYSLUETTELO

1. Viimeisen laitoksen periaate	1
1.1. Viimeisen laitoksen periaatetta koskevat säännökset	1
1.2. Rinnakkaiset työsuhteet ja yrittäjätoiminnot	1
1.3. Luopumiseläke (LUEL) ja sukupolvenvaihdoseläke (SPV) LUEL- ja SPV-eläkehakemuksen ratkaiseminen LUEL- tai SPV-eläkettä saavan henkilön muun eläkehakemuksen ratkaiseminen	2
1.4. Eläkehakemuksen ja eläkkeeseen liittyvien eläkelaitoksen tehtävien siirtäminen	2
2. Eläkkeen myöntäminen erikoistapauksissa	3
2.1. Vapaakirjaan perustuva eläkeoikeus	3
2.2. Vanhuuseläke Alennettu eläkeikä TEL-työsuhte jatkuu yli eläkeiän Työkyvyttömyyseläkkeen muuttuminen vanhuuseläkkeeksi	4
2.3. Työkyvyttömyys- ja työttömyyseläke Lyhyiden työsuhteiden sääntö Rajoitussäännös Uusiutuva työkyvyttömyys	6
2.4. Perhe-eläke	9
2.5. Rekisteröity lisäeläketurva	10
3. Menettely eläkehakemuksen ja eläkelaitoksen tehtävien siirtämisessä Eläketurvakeskukselle tehtävät ilmoitukset	10

16.5.1977

1

1. Viimeisen laitoksen periaate

1.1. Viimeisen laitoksen periaatetta koskevat säännökset

Työeläkejärjestelmässä on voimassa ns. viimeisen laitoksen periaate. Viimeisen laitoksen periaatteella tarkoitetaan sitä, että hakemuksen ratkaisee ja eläkkeeseen liittyvistä kaikista eläkelaitoksen tehtävistä huolehtii se eläkelaitos, jonka piiriin hakija on viimeksi kuulunut ennen eläketapahtuman sattumista. Tämä eläkelaitos ratkaisee eläkehakemuksen ja maksaa eläkkeen myös siltä osin kuin kysymyksessä on muissa TEL-, LEL-, MYEL- tai YEL-laitoksissa järjestetty eläketurva. Viimeistä laitosta ratkaistaessa ei siis oteta huomioon niitä työsuhteita, joissa hakija mahdollisesti on ollut eläketapahtuman sattumisen jälkeen. Huomioon ei tällöin oteta myöskään sellaisia LEL-ansioita, jotka eivät ylitä LEL 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua rajamäärää. Jos kysymys on TEL 1 b §:n mukaisesta luottamustoimeen perustuvasta eläkkeestä, menetellään soveltuvin osin samoin kuin muidenkin työeläkkeiden myöntämisessä.

Viimeisen laitoksen periaatetta koskevat säännökset ovat työntekijäin eläkelain (TEL) 3 §:n 4 momentissa sekä työntekijäin eläkeasetuksen (TEA) 12 §:ssä, lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkeasetuksen (LEA) 13 §:ssä, maatalousyrittäjien eläkeasetuksen (MYEA) 11 §:ssä ja yrittäjien eläkeasetuksen (YEA) 11 §:ssä. Nämä säännökset koskevat sekä vähimmäisehtojen mukaista eläketurvaa että rekisteröityä lisäeläketurvaa.

1.2. Rinnakkaiset työsuhteet ja yrittäjätoiminnot

Jos hakija on ollut viimeksi ennen eläketapahtumaa samanaikaisesti useassa työsuhteessa tai yrittäjätoiminnoissa, työkyvyttömyys-, työttömyys- ja perhe-eläkehakemuksen ratkaiseva eläkelaitos määräytyy järjestyksessä TEL-, YEL-, MYEL- ja LEL-eläkelaitos. Jos hakija on useassa rinnakkaisessa TEL-tösuhteessa, eläkehakemuksen ratkaisee eläkelaitos, joka on vakuuttanut hakijan pääasiallisena työnä pidetyn TEL-tösuhteen. Näissäkin tapauksissa eläkehakemuksen ratkaisee ja eläkkeen maksamisesta huolehtii yksi eläkelaitos.

Järjestystä TEL-, YEL-, MYEL- ja LEL-eläkelaitos sovelletaan myös silloin, kun ansiotoiminnot eivät päätty samanaikaisesti, mutta kuitenkin siten, että päättymisajankohdtien väli ei ole enempää kuin yksi kuukausi. Muussa tapauksessa ratkaisee eläkehakemuksen viimeinen eläkelaitos.

16.5.1977

2

Myös vanhuuseläkehakemuksen ratkaiseva eläkelaitos määräytyy edellä mainitussa järjestyksessä. Kuitenkin kaksi tai useampia eläkelaitoksia voi joutua ratkaisemaan vanhuuseläkehakemuksen, kun hakija on useassa rinnakkaisessa työsuhteessa tai yrittäjätoiminnassa ja eläkkeen saamisen ehdot ovat erilaiset tai TEL-työsuhte jatkuu yli eläkeiän.

1.3. Luopumiseläke (LUEL) ja sukupolvenvaihdoseläke (SPV)

LUEL- ja SPV-eläkehakemuksen ratkaiseminen

Maatalousyrittäjien eläkelaitos (MELA) ratkaisee aina LUEL- ja SPV-eläkettä koskevan eläkehakemuksen (LUEL 16 §:n 1 mom. ja MYEA 11 §:n 2 mom.). Tämä koskee myös sellaista tapausta, jossa hakijana on muuta työeläkettä jo saava henkilö. Koska MELA ei voi siirtää muulle eläkelaitokselle LUEL- tai SPV-eläkkeeseen liittyviä tehtäviään, voi henkilö tällöin saada eläkettä kahdesta eri eläkelaitoksesta.

LUEL- tai SPV-eläkettä saavan henkilön muun eläkehakemuksen ratkaiseminen

MELA ratkaisee luopumiseläkkeen saajan vanhuus-, työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkehakemuksen (LUEL 24 §:n 3 mom.).

MELA ratkaisee myös sukupolvenvaihdoseläkettä saavan henkilön vanhuus-, työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkehakemuksen. Jos tällainen henkilö 65 vuotta täyttäessään kuitenkin on TEL:n alaisessa työsuhteessa tai toimii YEL:n mukaisena yrittäjänä, hakemuksen ratkaisee TEL-työsuhteen tai YEL-toiminnan vakuuttanut eläkelaitos (MYEA 11 §:n 2 mom.). Myös tässä tapauksessa voi eläkkeen maksajana olla useampi eläkelaitos.

Jos LUEL- tai SPV-eläkettä ja muuta eläkettä haetaan samanaikaisesti, määräytyy muun eläkehakemuksen ratkaiseva eläkelaitos normaaliin sääntöjen mukaisesti. Tällöin muuta eläkettä koskevan päätöksen voi antaa ja eläkettä maksaa muukin eläkelaitos kuin MELA.

1.4. Eläkehakemuksen ja eläkkeeseen liittyvien eläkelaitoksen tehtävien siirtäminen

Viimeinen eläkelaitos voi eräissä tapauksissa siirtää eläkehakemuksen ratkaistavaksi toiselle eläkelaitokselle. Tästä säädetään TEA 12 §:n 3 momentissa.

Eläkehakemuksen ratkaistuaan voi eläkelaitos sanotun säännöksen mukaan siirtää eläkkeen maksamisen ja muut eläkkeeseen liittyvät tehtävät toiselle eläkelaitokselle, mikäli jo eläkehakemuksen siirtäminen olisi

16.5.1977

3

ollut mahdollista taikka jos kaksi tai useampia eläkelaitoksia maksaa eläkkeen saajalle samanaikaisesti TEL:n, LEL:n, MYEL:n, YEL:n tai LUEL:n mukaista eläkettä.

Eläkehakemus ja eläkelaitoksen tehtävät on syytä siirtää, kun kysymyksessä on täysitehoinen työkyvyttömyys-, työttömyys- tai perhe-eläke, josta aiheutuva eläkevastuu kuuluu muulle kuin viimeiselle eläkelaitokselle.

Siirtäminen on tehtävä myös silloin, kun kaksi tai useampia eläkelaitoksia maksaa samalle henkilölle vanhuuseläkettä. Kun vanhuus-, työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkettä maksetaan henkilölle, joka saa luopumis- tai sukupolvenvaihdoseläkettä, siirretään eläkelaitoksen tehtävät MELA:lle.

Eläkkeen maksaminen ja muut eläkelaitoksen tehtävät on yleensä syytä siirtää sille eläkelaitokselle, jonka maksama eläke on suurempi.

Jos eläkelaitoksen toimivallasta syntyy epäselvyyttä, Eläketurvakeskus voi TEA 12 §:n 4 momentin perusteella määrätä eläkelaitoksen, jolle eläkkeeseen liittyvät tehtävät kuuluvat. Tähän ratkaisuun ei voi hakea muutosta.

2. Eläkkeen myöntäminen erikoistapauksissa

2.1. Vapaakirjaan perustuva eläkeoikeus

TEA 8 §:n mukaan oikeus vastaiseen eläkkeeseen sellaisen työsuhteen perusteella, jonka päättyessä työntekijällä tai hänen omaisellaan ei ole välittömästi oikeutta eläkkeen saamiseen, toteutetaan muodostamalla tätä etuutta vastaava vapaakirja. Vastaavasti vapaakirjan muodostamisesta on säännös LEA 10 §:ssä, MYEA 7 §:ssä ja YEA 7 §:ssä.

Vapaakirjan ehdoissa ja perusteissa (sosiaali- ja terveysministeriö vahvistanut 7.1.1977) säädetään vapaakirjaan perustuvasta eläkeoikeudesta.

Työkyvyttömyys- ja työttömyyseläke myönnetään vapaakirjan ehtojen ja perusteiden mukaisesti, jos eläkkeeseen oikeuttavaksi ei ole luettava aikaa eläkeikään asti.

Perhe-eläkkeessä ratkaisu riippuu siitä, oliko tai olisiko edunjättäjän eläke ollut myönnettävä vapaakirjan ehtojen ja perusteiden mukaisesti.

16.5.1977

4

Työkyvyttömyys-, työttömyys- tai perhe-eläketapahtuman yhteydessä eläke myönnetään koko ansiotoiminnan osalta. Vanhuuseläketapahtuma ei sen sijaan aina merkitse koko eläkeoikeuteen perustuvan eläkkeen myöntämistä. Kohdassa 2.2. on käsitelty erikseen tällaisia tilanteita.

Vapaakirjaan perustuvaa vanhuuseläkettä ei voida jäljempänä mainittuja poikkeuksia lukuunottamatta myöntää silloin, kun työntekijä on TEL:n alaisessa työsuhteessa. Vanhuuseläkkeen kohdalla joudutaan siis ensin ratkaisemaan, onko jonkin työsuhteen tai yrittäjätoiminnan päättyessä muodostettava vapaakirja. TEL:n alaisesta työsuhteesta ja YEL:n ja MYEL:n alaisesta yrittäjätoiminnasta katsotaan vapaakirjan vanhuuseläkettä ratkaistaessa muodostuneen, jos työsuhteen tai yrittäjätoiminnan päättymisen ja eläkeiän täyttämisen välillä on kulunut enemmän kuin 30 päivää. LEL:n osalta katsotaan vapaakirjan muodostuneen, jos työntekijä ei ole eläkeikää edeltävän yhden vuoden pituisena aikana LEL-töissä ansainnut vähintään LEL 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua rajatuloa, taikka jos hän on ollut LEL-toiminnan päättymisen jälkeen alkaneessa TEL-töissä tai YEL:n tai MYEL:n alaisessa yrittäjätoiminnassa.

2.2. Vanhuuseläke

Alennettu eläkeikä

Milloin vakuutetun työsuhte päättyy alennetussa eläkeiässä eikä hän ole samanaikaisesti muussa työsuhteessa tai yrittäjätoiminnassa, jossa eläkeikä olisi korkeampi, myönnetään kyseiseen työsuhteeseen liittyvä eläke sekä aikaisemmat vapaakirjat alennetusta eläkeiästä.

Jos vakuutettu sen sijaan on myös toisessa työsuhteessa tai yrittäjätoiminnassa, jossa eläkeikä on korkeampi, myönnetään alennettuun eläkeikään perustuva eläke sekä aikaisemmat vapaakirjat alennetusta eläkeiästä, mutta rinnakkaiseen työsuhteeseen tai yrittäjätoimintaan perustuva eläke myönnetään vasta, kun eläkkeen saamisen edellytykset täyttyvät.

Kun vakuutetulle on myönnetty vanhuuseläke alennetussa eläkeiässä ja hänelle tämän jälkeen alkaneen työsuhteen tai yrittäjätoiminnan perusteella karttuu eläkettä, myönnetään tähän jaksoon perustuva eläke siihen liittyvässä eläkeiässä tai työkyvyttömyyden sattuessa.

16.5.1977

5

TEL-työsuhde jatkuu yli eläkeiän

TEL 4 §:n 2 momentin mukaan työntekijällä on eläkeiän täytettyään oikeus vanhuuseläkkeeseen edellyttäen, ettei hän enää ole TEL:n alaisessa työsuhteessa. Vapaakirjoja ei siis voida myöntää eläkeiässä, jos työntekijä vielä jatkaa työsuhdettaan.

Käytännössä on edellä mainittua säännöstä sovellettu työsuhdekohtaisesti ja työntekijälle myönnetty vanhuuseläke siinä tapauksessa, että hänellä on ollut rinnakkain TEL-työsuhteita, joista jokin on päättynyt eläkeiässä. Vapaakirjat liitetään tällöin päättyneestä työsuhteesta myönnettyyn eläkkeeseen.

Niin ikään tapauksessa, jossa työntekijä jatkaa TEL-työsuhdetta yli 65 vuoden iän ja sen rinnalla on ollut YEL- tai MYEL-toimintaa tahi LEL:n alaista työskentelyä, joka on jatkunut eläkeikään saakka ja jolloin vapaakirjaa ei ole muodostunut, voidaan eläke tältä sekä aikaisempien vapaakirjojen osalta myöntää eläkeiästä.

TEL 1 b §:n 4 momentissa on nimenomainen säännös siitä, että luottamustoimessa jatkaminen ei estä vanhuuseläkkeen myöntämistä muilta osin.

Työkyvyttömyyseläkkeen muuttuminen vanhuuseläkkeeksi

Työsuhde, johon työkyvyttömyyseläkettä myönnettäessä on sovellettu rajoitussäännöstä ja siten jätetty huomioon ottamatta työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavana, oikeuttaa kuitenkin vanhuuseläkkeeseen. Kun tällainen työkyvyttömyyseläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi, edellyttää edellä mainitun työsuhteen huomioon ottaminen eläkepäättöksen antamista. Päätöksen antaa sama eläkelaitos, joka on maksanut työkyvyttömyyseläkettä. Vastaavasti menetellään, mikäli työttömyyslisäkerrointa joudutaan tarkistamaan työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkkeen muuttuessa vanhuuseläkkeeksi.

Esimerkkejä

Esimerkki 1.

YEL-toiminta	65 v.
TEL-työsuhde	

Jos eläkettä haetaan TEL-työsuhteen päättymisen jälkeen, hakemuksen ratkaisee ja eläkkeen maksaa TEL-työsuhteen vakuuttanut eläkelaitos.

16.5.1977

6

Jos eläkettä haetaan ennen TEL-työsuhteen päättymistä, on käytäntönä ollut, että TEL-laitos eläkelaitosten sovittua asiasta myöntää ja maksaa eläkkeen YEL-laitoksen puolesta. Tällöin siirtämismenettelyltä myöhemmässä vaiheessa välttytään eikä eläkettä tarvitse TEL-työsuhteen osalta välttämättä hakea. Eläke myönnetään yrittäjätoiminnan ja aikaisempien vapaakirjojen osalta yrittäjätoimintaa koskevan vakuutuksen ehtojen mukaisena. YEL-laitoksen tulee toimittaa eläkkeestä laskelma TEL-laitokselle. TEL-työsuhteen osalta TEL-laitos myöntää eläkkeen sen jälkeen, kun työsuhde on päättynyt.

Esimerkki 2.

<u>YEL-toiminta</u>		65 v.
<u>TEL-työsuhde</u>		

Jos YEL-toiminnasta on syntynyt vapaakirja, voidaan eläke sen perusteella myöntää vasta TEL-työsuhteen päättymisen jälkeen.

Esimerkki 3.

<u>TEL-työsuhde 1</u>	60 v.	65 v.
<u>TEL-työsuhde 2</u>		

TEL-työsuhteeseen 1 (eläkeikä 60 v.) liittyvä eläke ja aikaisempiin vapaakirjoihin perustuva eläke voidaan myöntää 60 vuoden eläkeikästä. Tällöin eläkkeen myöntää TEL-työsuhteen 1 vakuuttanut eläkelaitos. TEL-työsuhteen 2 osalta eläkkeen myöntää aikanaan tämän työsuhteen vakuuttanut laitos. Tämän jälkeen eläkelaitosten tulisi sopia tehtävien siirtämisestä eläkettä TEL-työsuhteen 1 perusteella maksavalle eläkelaitokselle.

Esimerkki 4.

<u>TEL-työsuhde 1</u>	60 v.	65 v.
<u>TEL-työsuhde 2</u>	tky	

Eläke TEL-työsuhteesta 1 myönnetään kuten edellisessä esimerkissä on selostettu. Jos henkilö työsuhteen 2 kestäessä tulee työkyvyttömäksi, työkyvyttömyyseläke myönnetään TEL-työsuhteesta 2. Kun henkilö täyttää 65 vuotta, olisi eläkkeeseen liittyvät tehtävät viimeksi mainitun työsuhteen osalta siirrettävä TEL-työsuhteesta 1 eläkkeen myöntäneelle eläkelaitokselle.

2.3. Työkyvyttömyys- ja työttömyyseläke

Työkyvyttömyyseläkehakemuksen ratkaisee se eläkelaitos, jossa vakuutetun työsuhteen tai yrittäjätoiminnan perusteella tulee myönnettäväksi täysitehoinen työkyvyttömyys- tai työttömyyseläke (eläkettä myönnettäes-

16.5.1977

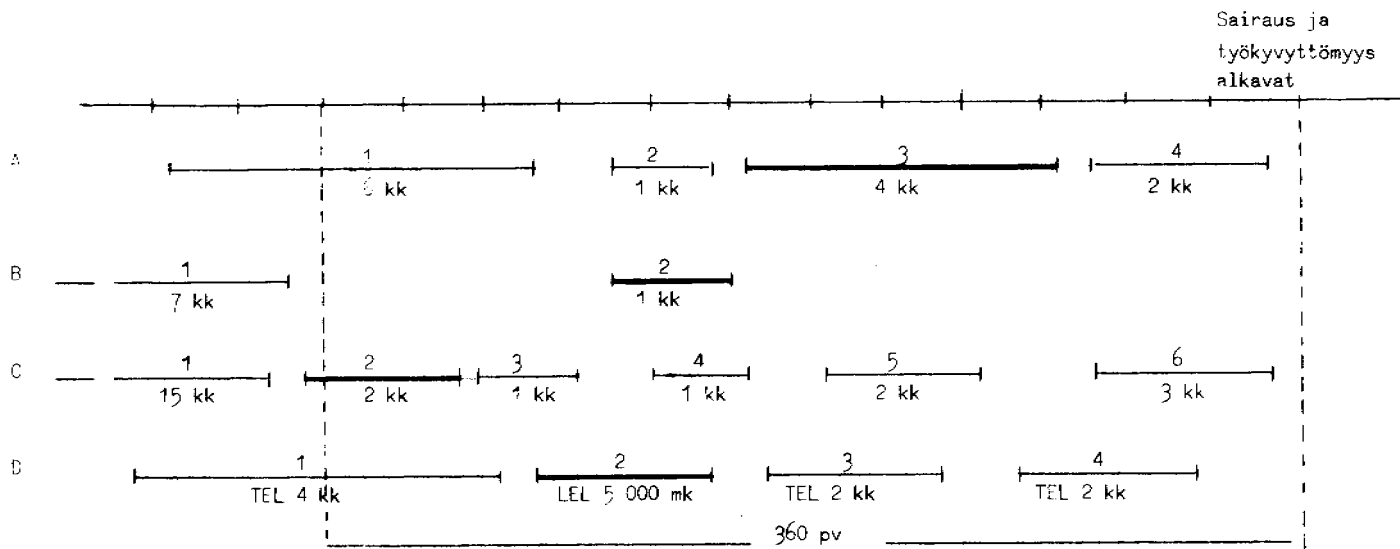
7

sä sovellettu TEL 6 §:n 3 momenttia tai LEL 7 §:n 1 momenttia). Tämä eläkelaitos voi joissakin tapauksissa olla muu kuin viimeinen eläkelaitos.

Lyhyiden työsuhteiden sääntö

Sääntönä TEL 6 §:n 3 momentin mukaan on, että tuleva palvelusaika liitetään viimeiseen vähintään neljä kuukautta jatkuneeseen TEL-työsuhteeseen tai yrittäjätoimintaan. Jos työntekijä on viimeksi ollut LEL-töissä, lasketaan hänelle tuleva aika hyväksi LEL:n nojalla siinä tapauksessa, että näistä töistä saatu ansio ylittää LEL 7 §:n 1 momentissa tarkoitettun rajamäärän. Jos työntekijä ei ole vuoden aikana ennen työkyvyttömyyden alkamista ollut yhdessäkään vähintään neljä kuukautta jatkuneessa TEL-työsuhteessa eikä ole harjoittanut MYEL:n tai YEL:n mukaista yrittäjätoimintaa taikka ei ole ansainnut LEL-rajamäärää puolentoista vuoden aikana ennen sairastumistaan, tuleva palvelusaika voi liittyä neljää kuukautta lyhyempäänkin työsuhteeseen. Niissä tapauksissa, joissa tuleva palvelusaika joudutaan liittämään alle neljä kuukautta jatkuneeseen työsuhteeseen, valitaan vuoden pituiselta ajalta ennen työkyvyttömyyden alkamista näistä lyhyistä työsuhteista ensimmäinen (jäljempänä esimerkeistä tapaus C).

Esimerkkejä

Tapauksessa A tuleva palvelusaika liittyy jaksoon 3. Tapauksessa B tuleva palvelusaika liittyy jaksoon 2. Tapauksessa C tuleva palvelusaika liittyy jaksoon 2. Tapauksessa D työntekijä saa LEL-työsuhteesta täysitehoisen työkyvyttömyyseläkkeen.

16.5.1977

8

Asiaa on tarkemmin selostettu Eläketurvakeskuksen yleiskirjeessä 16/71.

Jos siis hakijan viimeinen TEL-työsuhde tai yrittäjätoiminta on jatkunut alle neljä kuukautta tai hakija on ansainnut viimeksi LEL:n alaisissa töissä alle LEL 7 §:n 1 momentissa säädetyn rajamäärän ja hakijalla on aikaisemman työskentelyn perusteella oikeus eläkkeeseen, jota määrättäessä sovelletaan TEL 6 §:n 3 momenttia, olisi eläkehakemus siirrettävä täysitehoisen työkyvyttömyyseläkkeen myöntävälle eläkelaitokselle. Jos sen sijaan kysymyksessä on pelkästään vapaakirjoihin perustuva eläke, ei eläkehakemusta pitäisi siirtää. Jos viimeinen eläkelaitos joutuu ottamaan kantaa hakijan työkykyyn ja se katsoo, että hakemus tulisi hylättäväksi, sen olisi annettava päätös hylkäämisestä. Viimeksi mainitulla menettelyllä voidaan välttyä siltä, ettei samaa asiaa jouduta käymään läpi ehkä useammassakin eri laitoksessa ja näin tekemään päällekkäistä työtä, vaikka lopputulos voi olla hyvinkin selvä.

Rajoitussäännös

Tuleva aika voi tulla liitettäväksi muuhun kuin viimeiseen työsuhteeseen tai yrittäjätoimintaan myös silloin, kun henkilö on ollut sairas työsuhteeseen tullessaan tai yrittäjäjakson alkaessa ja tämä sairaus aiheuttaa työkyvyttömyyden ennen kuin vuosi on kulu-
nut työsuhteen tai yrittäjätoiminnan alkamisesta.

Tällaisen työskentelyn perusteella ei nimittäin TEL 4 §:n 4 momentissa olevan rajoitussäännöksen mukaan synny oikeutta työkyvyttömyyseläkkeeseen. Vastaväntölainen rajoitus on myös LEL 5 §:n 3 momentissa. Tällöin rajoitussäännöstä soveltava eläkelaitos siirtää päätöstä antamatta eläkehakemukseen ratkaistavaksi eläkelaitokselle, jossa on vakuutettu hakijan aikaisempi tulevaan aikaan oikeuttava työsuhte tai yrittäjätoiminta. Jos kuitenkin kysymykseen tulee ainoastaan vapaakirjoihin perustuva eläke, olisi viimeisen eläkelaitoksen huolimatta rajoitussäännöksen soveltamisesta annettava eläkehakemusta siirtämättä asiassa päätös.

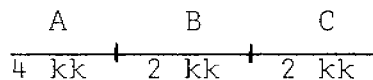
Siirtämistä ei ole syytä suorittaa myöskään silloin, kun hakemuksen hylkääminen näyttää selvältä sillä perusteella, ettei hakijaa voida pitää työkyvyttömänä. Mikäli hyökäystapauksessa esim. muutoksenhakuaste myöhemmin tulee toiseen tulokseen, tämä ei yleensä ole esteenä asiaa eläkelaitoksessa uudelleen käsiteltäessä mm. rajoitussäännöksen soveltamiselle, jos tämän edellytykset ovat muutoin olemassa. Näin siksi, että muutoksenhakuaste ottaa näissä tapauksissa tavallisesti kantaa vain työkykyyn, ei sen sijaan esim. rajoitussäännöksen soveltamiseen.

16.5.1977

9

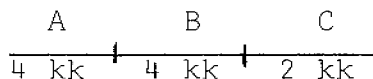
Esimerkkejä

Esimerkki 1.

Jos eläkelaitoksen C käsityksen mukaan hakemus tulisi hylätä, antaa eläkelaitos C päätöksen, muussa tapauksessa hakemus siirretään laitokselle A. Jos kuitenkin työsuhteen C päättymisestä työkyvyttömyyden alkamiseen on kulunut yli vuosi, eläkehakemuksen ratkaisee eläkelaitos C. Mikäli eläkehakemus on siirretty automaattisesti työkykyyn kantaa ottamatta laitokselle A, se antaa hylkäävän päätöksen, mikäli ei pidä hakijaa työkyvyttömänä.

Esimerkki 2.

Jos eläkelaitos C katsoo, että hakemus tulisi hylätä, antaa se päätöksen. Muussa tapauksessa eläkelaitos C siirtää hakemuksen eläkelaitokselle B tai jos C:n mielestä työsuhteeseen B tulee soveltaa rajoitussäännöstä, suoraan eläkelaitokselle A. Jos laitos B katsoo työkyvyttömyyden alkaneen ennen työsuhdetta B tai katsoo, että rajoitussäännöstä olisi sovellettava, siirtää laitos B hakemuksen laitokselle A. Siirtotapauksessa päätöksen antaa laitos A tai laitos B myös silloin, kun se katsoo, että hakemus tulee hylätä.

Uusiutuva työkyvyttömyys

Jos täysitehoista työkyvyttömyyseläkettä saaneelle työntekijälle myöhemmin myönnetään uusi eläke sellaisen työkyvyttömyyden perusteella, joka on aiheutunut samasta sairaudesta kuin aikaisempi työkyvyttömyys, määrätään uusi eläke samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempikin eläke (TEL 6 §:n 4 mom. ja LEL 7 §:n 2 mom.). Tällöin eläkehakemus tulisi siirtää aikaisemman työkyvyttömyyseläkkeen myöntäneen eläkelaitoksen ratkaistavaksi.

2.4. Perhe-eläke

Perhe-eläkehakemuksen ratkaisee eläkelaitos, joka on vakuuttanut edunjäntäjän viimeisen työsuhteen tai yrittäjätoiminnan. Jos kuitenkin edunjäntäjä on saanut kuollessaan työeläkettä, perhe-eläkehakemuksen ratkaisee eläkettä maksanut eläkelaitos. Jos maksavia eläkelaitoksia on useampia, ratkaisee hakemuksen se eläkelaitos, jonka maksama eläke on suurin, minkä jälkeen eläkkeen maksaminen ja muut eläkkeeseen liittyvät tehtävät siirretään tälle eläkelaitokselle.

16.5.1977

10

Myös perhe-eläkkeen kohdalla voi rajoitussäännöksen soveltaminen aiheuttaa poikkeuksen viimeisen laitoksen periaatteesta, koska tällöin perhe-eläkehakemus tulisi siirtää mahdollisen täysitehoisen perhe-eläkkeen myöntävälle eläkelaitokselle. Samoin voi lyhyiden työsuhteiden sääntö johtaa siihen, että perhe-eläkehakemus tulee muun kuin viimeisen eläkelaitoksen ratkaistavaksi. Jos sukupolvenvaihdoseläkettä saava henkilö kuolee, perhe-eläkehakemuksen hänen jälkeensä ratkaisee kaikissa tapauksissa MELA.

Jos eläkkeensaajalle maksetaan sekä perhe-eläkettä että omaan työhön perustuvaa työeläkettä tai perhe-eläkettä kahden eri edunjäntäjän jälkeen, ei eläkelaitoksen tehtäviä voi siirtää, vaan eläke maksetaan eri laitoksista.

2.5. Rekisteröity lisäeläketurva

Jos työntekijän viimeiseen työsuhteeseen tai yrittäjätoimintaan liittyvä eläketurva muodostuu eri eläkelaitoksissa vakuutetuista vähimmäisehtojen mukaisesta eläketurvasta ja rekisteröidystä lisäeläketurvasta, eläkehakemuksen ratkaisee vähimmäisturvan vakuuttanut eläkelaitos. Hautausavustuksen osalta ratkaisun antaa kuitenkin aina tämän edun vakuuttanut eläkelaitos. Näin ollen, jos eläketurvaan sisältyy hautausavustus, kaksi eläkelaitosta voi joutua antamaan päätöksen. Tätä koskeva säännös on TEA 12 §:n 1 momentissa.

3. Menettely eläkehakemuksen ja eläkelaitoksen tehtävien siirtämisessä

Eläkehakemuksen voi TEA 12 §:n 3 momentin mukaisesti selvissä tapauksissa siirtää toiselle eläkelaitokselle neuvottelematta asiasta etukäteen. Sitä vastoin ennen eläkkeen maksamisen ja eläkelaitoksen muiden tehtävien siirtämistä eläkelaitosten olisi aina neuvoteltava. Eläkelaitokset voivat kuitenkin sopia keskenään siitä, että määrätynlaiset tapaukset voidaan siirtää automaattisesti eläkelaitokselta toiselle.

Eläkehakemuksen siirtämisen tai jakamisen ilmoittamista varten oleva lomake ETK 3306 on uusittu Eläketurvakeskuksessa. Uusittu lomake lähetetään eläkelaitoksille erikseen.

Uusitun lomakkeen käyttöönoton jälkeen ilmoitetaan lomakkeella siirtämisen syy. Kun työkyvyttömyyseläkehakemus siirretään, ilmoitetaan rajoitussäännöstapauksissa lisäksi siirtävän eläkelaitoksen kannanotto hakijan työkyvyttömyyden sekä sairauden alkamisajankohdista. Kannanotto näihin seikkoihin voidaan

16.5.1977

11

ilmoittaa muissakin siirtotapauksissa, jos niihin on jouduttu ottamaan kantaa siirtävässä laitoksessa. Näin ollen siirtävän eläkelaitoksen ei tarvitse laatia toiselle eläkelaitokselle erillistä siirtokirjettä tai muuta ilmoitusta.

Eläkehakemuksen siirtävän eläkelaitoksen työkyvyttömyyttä koskevasta kannanotosta ei ole syytä ilmoittaa hakijalle, koska eläkehakemuksen vastaanottanut eläkelaitos ratkaisee itsenäisesti, onko hakija työkyvytön ja mistä alkaen. Sen sijaan eläkkeen maksamisen siirtämisestä on ilmoitettava eläkkeen saajalle hyvissä ajoin ennen siirtämistä. Valitusosoituksen sisältävää päätösä ei kuitenkaan eläkehakemuksen tai eläkelaitoksen tehtävien siirtämisestä anneta hakijalle eikä eläkkeen saajalle.

Eläketurvakeskukselle tehtävät ilmoitukset

Eläkehakemuksen siirtämisestä ja jakamisesta Eläketurvakeskus saa tiedon lomakkeella ETK no 3306, Lomake ETK 3306 on tehtävä silloinkin, kun hakemus siirretään Eläketurvakeskukselle.

Eläkelaitoksen tehtävien siirtämisestä toiselle eläkelaitokselle ilmoitetaan Eläketurvakeskukselle eläketapahtumakorteilla ETK 3309 tai 3314. Näissä tapauksissa sekä siirtävä että vastaanottava eläkelaitos tekee ilmoituksen omalta osaltaan.

Eläkehakemuksen ja eläkelaitoksen tehtävien siirtämisestä koskevat ilmoitusohjeet on annettu Eläketurvakeskuksen yleiskirjeissä 7/73 ja 22/74.